

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2026-03-02
2026:08Swedsec Licensiering AB
Licenshavaren

BESLUT

Disciplinnämnden återkallar licenshavarens licens för tiden fram till och med den 31 december 2026.

SKÄL

Bakgrund

Licenshavaren var vid tiden för de anmälda överträdelserna anställd som rådgivare hos ett anslutet företag och innehavare av licens hos Swedsec Licensiering AB (Swedsec). Licenshavarens licens är numera vilande.

Företaget har anmält att licenshavaren brutit mot ett stort antal interna regler och andra normer i samband med handläggningen och beviljandet av en kredit. Licenshavaren har också lämnat ut uppgifter om de aktuella kunderna till utomstående och vid upprepade tillfällen kommunicerat med kunderna angående kreditärendet på sin privata telefon.

Med hänvisning till företagets anmälan har Swedsecs disciplinutskott överlämnat ärendet till disciplinnämnden och föreslagit att licenshavarens licens återkallas.

Företagets anmälan

Företaget har i anmälan till Swedsec anfört i huvudsak följande.

Brister vid handläggningen och beviljandet av ett låneärende

Licenshavaren fick i mars 2024 ett uppdrag gällande en person som ville köpa en fastighet. Uppdraget kom från en fastighetsmäklare som inte var verksam inom licenshavarens hemmamarknad och som inte fanns med i kontorets förteckning över godkända mäklare.

Ärendet gällde en ansökan om bolån om 7 miljoner kronor för att köpa ett hus för 8,5 miljoner kronor. Sökanden var inte kund i företaget sedan tidigare. Licenshavaren var

handläggare beträffande ansökan men i detta skede beviljades inte krediten då UC, på grund av att sökanden hade en betalningsanmärkning, visade att ansökan borde avslås. Licenshavaren meddelade kunden att krediten inte kunde beviljas på grund av betalningsanmärkningen.

Företagets värdering av fastigheten var mycket lägre än köpeskillingen. Licenshavaren bad därför kunden om mer information och underlag för att dels kunna göra en korrekt fastighetsvärdering, dels kunna ta ärendet vidare till annan beslutsfattande enhet i företaget. I detta samtal uppgav kunden en månadsinkomst om ”närmare 80 000 kronor”. Kunden uppgav också att denne precis hade genomgått en skilsmässa.

I den kalkyl som upprättades efter samtalet har licenshavaren angett en årsinkomst om 1 098 000 kronor, vilket motsvarar en månadsinkomst om 91 500 kronor, vilket alltså inte återspeglar vad kunden uppgett.

Licenshavaren kontaktade efter en dryg vecka kunden igen och informerade om att denne behövde verifiera sin inkomst. I samtalet frågade kunden hur mycket hen kunde få låna med en årsinkomst om 960 000 kronor. Licenshavaren svarade cirka 4,3 miljoner kronor. Eftersom kunden ville låna mer diskuterade de medlåntagare. Licenshavaren informerade om att de enda man kunde ha som medlåntagare var en person som man var gift eller sambo med. Kundens förälder var pensionär och kundens syskon hade betalningsanmärkningar och de var alltså inte lämpliga. Licenshavaren och kunden kom överens om att de skulle göra ett försök med syskonets partner. Kunden uppgav att syskonets partner hade en årsinkomst om 500 000 kronor. Licenshavaren uppgav att kunden, baserat på de uppgivna inkomsterna, kunde få låna mellan 6 och 6,5 miljoner kronor. Licenshavaren sade också att kunden behövde visa en bodelningshandling avseende skilsmässan.

Ytterligare några dagar senare kontaktade licenshavaren kunden och bad om att få budgivningslistan som underlag för värdering av fastigheten. Kunden uppgav att hen hade köpt innan budgivning och att mäklaren hade gjort en värdering. Licenshavaren bad om uppgift om tillträdesdatum och påminde om bodelningsavtalet. Licenshavaren kontaktade också den föreslagna medlåntagaren (kundens syskons partner) och informerade om att denne behövde verifiera sin lön. Licenshavaren informerade även om att en medlåntagare är solidariskt betalningsansvarig med huvudlåntagaren för lånet. Den föreslagna medlåntagaren var inte kund i företaget sedan tidigare.

Kunden skickade i början av maj in en ny låneansökan om 6,8 miljoner kronor avseende samma fastighet och med syskonets partner som medlåntagare. Kundens betalningsanmärkning var borta och UC-mallen visade ”tillstyrkes”. Samma dag uppdaterade licenshavaren huvudlåntagarens kundkännedomsuppgifter och angav att hen inte träffat kunden *face-to-face* och att kunden identifierat sig med mobilt BankID. Licenshavaren angav vidare att kundens tillgångar kom från regelbundet sparande. Det fanns dock inget

belopp angivet som "Förmögenhet". Inte heller fanns det något bifogat underlag för att styrka sparade medel.

Licenshavaren uppdaterade också medlåntagarens kundkännedomsuppgifter och angav att hen träffat kunden *face-to-face* och att medlåntagaren identifierat sig med svenskt id-kort. I efterhand har licenshavaren uppgett att hen inte träffade kunden fysiskt utan att mötet skedde via telefon. Licenshavaren angav vidare att kunden hade ett sparande på mellan 50 000 kr och 99 999 kronor. Något underlag som styrker sparandet finns dock inte inlagt.

Licenshavaren beviljade krediten om 6,8 miljoner kronor i mitten av maj 2024. I kreditbeslutet angav licenshavaren följande: (HS=huvudsökande, MS=medsökande och KI=kontantinsats):

- UC + EQA tillstyrkes.
- Krediter uppdaterade mot UC.
- HS lön avstämmer mot UC.
- MS lön avstämd mot Skatteverket under möte, bifogat bild under övriga dokument.
- KI härstammar från regelbundet sparande och jag bedömer det som rimligt. Hushållet har en aggregerad disponibel inkomst om 80 ksek per månad, med ett sparande om 25 ksek per månad tar det ca 4,5 år att spara ihop.
- Tillstyrkes!

Med anledning av de många samtal och olika lösningar kring lämpliga medlåntagare som diskuterades för att kunna bevilja krediten är det anmärkningsvärt att licenshavaren säger sig ha missat att låntagarna hade olika hushåll. Licenshavaren inhämtade också godkännande från medlåntagarens partner avseende pantsättning av bostaden vilket också styrker att licenshavaren var väl införstådd i situationen.

Kreditbeslutet baserades på följande kontroller, gjorda av licenshavaren:

a) *Verifiering av inkomst.* Enligt beslutet har huvudlåntagarens inkomst verifierats mot UC. I hushållskalkylen har licenshavaren räknat med en inkomst på 96 000 kr/månad. I samtal med kunden bara ett par månader tidigare uppgav kunden sin inkomst till närmare 80 000 kronor per månad, vilket är 16 000 kronor lägre. Licenshavaren har inte gjort någon ytterligare verifiering av inkomsten. Det finns inte heller någon information som visar varifrån uppgiften om den högre inkomsten kommer ifrån. Medlåntagarens inkomst har enligt uppgift i kreditbeslutet verifierats via ett utdrag från Skatteverket som uppges visa den inskickade deklarationen för 2023, med en årsinkomst på 480 000 kronor. Verifieringen har, enligt kreditbeslutet, gjorts direkt mot Skatteverket under möte med kunden. Det framgår inte av

kreditbeslutet att någon ytterligare kontroll av inkomsten har gjorts. UC från 2 maj 2024 visade en årsinkomst om 74 000 kr för 2022.

b) Hushållskalkyl. Av beslutet framgår att hushållskalkylen visar +8 901 kr/månad. Licenshavaren har gjort kalkylen för ett hushåll med halva kostnaden för två barn trots att hen kände till att låntagarna inte ingick i ett hushåll.

c) Verifiering av kontantinsatsens ursprung. I kreditbeslutet har licenshavaren angett att kontantinsatsen om totalt 1,2 miljoner kronor kommer från regelbundet sparande och att licenshavaren bedömer det som rimligt. Licenshavaren har vidare angett att hushållet hade en aggregerad disponibel inkomst om 80 000 kr/månad och att det med ett månadssparande om 25 000 kronor per månad skulle ta cirka 4,5 år att spara ihop hela kontantinsatsen. Det finns inga underlag som visar att dessa medel fanns sparade. Licenshavaren kände också till att låntagarna inte ingick i ett och samma hushåll. Beräkningen och kommentaren i kreditbeslutet gällande regelbundet sparande är alltså vilseledande. I utredningen har det vidare framkommit att licenshavaren har haft mejlkontakt med låntagaren, medlåntagaren och medlåntagarens partners gällande kreditansökan. Mejlkonversationen är från den 20 mars 2024, dvs innan den nya låneansökan uppgavs ha inkommit till företaget. Konversationen handlade bl.a. om att medlåntagaren skulle skicka in underlag för sin anställning. Detta är dock inget som licenshavaren har hänvisat till i kreditbeslutet. Det har också framkommit att licenshavaren och låntagaren har haft flera kontakter via licenshavarens privata mobiltelefon vilket inte är tillåtet enligt företagets instruktioner.

Kontantinsättningar på licenshavarens konto

I samband med utredningen har det även framkommit att det gjorts tre kontantinsättningar via insättningsautomat till licenshavarens två privata transaktionskonton om totalt 29 500 kronor den 20 maj 2024, dvs. under veckan mellan det att det aktuella bolånet beviljades och att det betalades ut. Utredningen har inte visat några andra liknande kontantinsättningar på dessa konton under 2024 eller 2025. Kronologin ser alltså ut på följande sätt.

- 14 maj – krediten beviljas
- 20 maj – två kontantinsättningar (via automat) till konto 1 om 14 000 kr resp. 1 000 kr och en kontantinsättning (via automat) till konto 2 om 14 500 kr
- 24 maj – krediten betalas ut

Licenshavaren har uppgett att belopp som motsvarade insättningarna hade tagits ut från kontona via uttagsautomat. På konto 1 fanns en rad automatuttag gjorda under februari och mars 2024 om totalt ca 20 000 kronor och på konto 2 fanns inga automatuttag under hela 2024.

Brott mot banksekretess

Licenshavaren har i sin redogörelse till företaget uppgett att hen diskuterat ärendet med sin familj och att det då framkom att hens syskon var barndomsvän med låntagarens syskon. Det är ett brott mot banksekretessen att avslöja kundförhållanden oavsett detaljnivå.

Övrigt

Med anledning av det inträffade är företagets förtroende för licenshavaren helt förbrukat och i samband med utredningen har anställningen avslutats. Det har också kommit till företagets kännedom att ärendet utreds externt.

Licenshavaren har i sitt svar till Swedsec beskrivit sin arbetssituation som nyanställd. Företaget delar inte licenshavarens uppfattning. Företaget har en omfattande introduktionsutbildning som varvar teori och praktik och i vilken även uppföljning och utvärdering av den nyanställdes färdigheter ingår. Varje enskild medarbetare har eget ansvar att ta till sig de teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för den roll man har. Företagets digitala utbildningar finns alltid tillgängliga och vid behov kan dessa repeteras. Utöver närmaste chef finns flera olika specialister att tillgå för extra stöd om behov finns.

Licenshavarens inställning

Licenshavaren har anfört i huvudsak följande.

Licenshavaren medger att hen begått misstag i samband med beviljandet av den aktuella krediten men det har inte funnits någon medveten avsikt bakom felet.

Licenshavaren har fått bristfällig upplärning på företaget och företaget har, särskilt på hens kontor, varit helt fokuserad på siffror och resultat vilket fått till följd att kvaliteten blivit lidande.

Kundens lön

Företaget har angett att den aktuella kunden hade en lön om 80 000 kronor men att licenshavaren har räknat på en lön om 91 500 kronor. Det berodde på att kunden i ett annat samtal uppgav att denne blivit befördrad och fått en högre lön. Ärendet pågick under en längre tid och kunden fick en lönehöjning under tiden. Eftersom kunden skulle förhandla lönen räknade de till en början försiktigt på en lön om 91 000 kronor men den nya lönen landade på 96 000 kronor.

Kundens sparande till kontantinsats

Licenshavaren gjorde en rimlighetsbedömning att kunden, givet inkomst och ålder, hade kunnat spara ihop till kontantinsatsen. Licenshavaren skrev det i bolåneärendet och trodde att

det var tillräckligt och att hen därför inte var tvungen att ha med det i kundkännedomsuppgifterna också. Det här har brustit i alla licenshavarens och licenshavarens kollegors andra ärenden också. Några månader efter det här kreditärendet uppmärksammades det och de har ändrat sitt arbetssätt så att de har med det i kundkännedomsuppgifterna också.

Felaktiga uppgifter om kunderna

När det gäller uppgifterna om att licenshavaren träffat medlåntagaren fysiskt så stämmer inte det utan hen måste ha tryckt fel. Att hen missat medsökandens hushåll och dess kostnader är något som grämer licenshavaren än idag. Om licenshavaren inte gjort den missen skulle hen aldrig ha beviljat bolånet.

Angående medsökandes inkomst har licenshavaren blivit upplärd att det är OK att använda sig av Skatteverkets inkomstdeklaration. Det skedde i samtal med kunden och detta har licenshavaren gjort i flera andra ärenden också och det har även andra kollegor gjort. Licenshavaren ifrågasätter varför företaget går på just hen i det här ärendet.

Företaget anger också vid upprepade tillfällen att licenshavaren skulle ha känt till att låntagarna inte ingick i samma hushåll. På sätt och vis stämmer det men här har hen missat det helt och hållet. Licenshavaren måste ha glömt bort det och utgått från att de var ett par. Licenshavaren hanterade många bolåneärenden samtidigt och det var hög press från cheferna att leverera så många ärenden som möjligt.

Insättningar på hens konton

Insättningarna på licenshavarens konton är bara sammanträffanden. Att företaget får det att se ut som att licenshavaren blivit mutad är kränkande och sårande. Det fanns en rad automatuttag gjorda i februari och mars 2024 om totalt ca 20 000 kronor och i maj 2024 gjorde licenshavaren en kontantinsättning på 29 500 kronor. Den 1 februari 2024 tillträdde licenshavaren sin nya lägenhet och uttagen hade med bostadsrenoveringen att göra. Den 17 mars 2024 förlovade/trolovade licenshavaren sig och i samband med detta fick de kontanter i gåva, vilket är mycket vanligt i deras kultur. Licenshavaren har underlag för samtliga transaktioner vilket hen också visat för företaget.

Brott mot sekretess

Licenshavaren visste inte att hens syskon var barndomsvän med låntagarens syskon när hen hanterade bolåneärendet. Företaget fick det att låta som att licenshavaren antingen blivit mutad eller hotad och frågade om hen hade någon koppling till låntagarna. Licenshavaren svarade då att hen aldrig träffat eller pratat med dem tidigare men att hen i efterhand fått reda på att licenshavarens syskon var barndomsvän med huvudsökandes syskon.

Företaget har påstått att licenshavaren har berättat för utomstående om de aktuella kunderna. Licenshavaren har i samband med att företaget upptäckte brister i det aktuella kreditärendet pratat med sin partner för att förstå hur hen hade kunnat göra misstag. Licenshavaren berättade inte några specifika detaljer kring kunderna och bröt alltså inte mot någon sekretess.

Brister i andra kreditärenden

Företaget har även angett att det inte framkommit några liknande brister i något av licenshavarens andra kreditärenden. Det stämmer inte. Licenshavaren är helt övertygad om att företaget skulle hitta rejäla brister i kvaliteten under licenshavarens första 1,5 år som rådgivare. Däremot låter det rimligt att hen aldrig gjort en så stor miss som att missa att räkna med medlåntagarens hushåll.

Kommunikation med kunder via privat telefon

Det sticker inte ut i det här specifika ärendet. Licenshavaren har haft kontakt med flera andra kunder via sin privata telefon och det har hen berättat för sina chefer om. Cheferna har sagt att det är ok.

Avslutande ord

Företaget har genom hela utredningen tolkat olika sammanträffanden på ett sätt som passar företagets agenda och därmed dragit förhastade slutsatser. Licenshavarens chef har fokuserat i huvudsak på resultatmål såsom försäljningssiffror vilket i praktiken inneburit att rådgivarnas prestation främst bedömts utifrån kvantitativa resultat medan kvaliteten i rådgivningsprocessen och kundnyttan inte varit lika viktig.

Licenshavaren har alltid agerat utifrån den information och de riktlinjer som hen haft tillgång till vid tidpunkten. I efterhand har licenshavaren förstått att hen borde ha stämt av beslutet mer noggrant men beslutet togs i god tro och med ambitionen att göra ett korrekt arbete. Det var ett misstag som skedde i en situation med hög arbetsbelastning, många parallella ärenden och otydliga rutiner kring hur vissa typer av underlag skulle bedömas samt en stressig livssituation privat. Licenshavaren vill också betona att misstag i kreditgivningsprocesser tyvärr kan inträffa, särskilt i miljöer där krav på affärsresultat och snabb handläggning är höga. Det är därför viktigt med kontinuerlig uppföljning, utbildning och stöd till rådgivare, något som licenshavaren själv påtalade behovet av redan innan det aktuella ärendet uppstod.

Avslutningsvis vill licenshavaren framhålla att hen älskar sitt jobb som rådgivare. Licenshavaren är medveten om att utvecklingen av hans kvalitativa arbete som rådgivare gått trögare än vad det borde ha gjort men att det har blivit mycket bättre. Allt licenshavaren skrivit om företaget och dess kultur samt hans och andra (i synnerhet nya) rådgivares brister kan också intygas av hans kollegor. Licenshavaren är helt övertygad om att hans kollegor

skulle beskriva licenshavaren som en rådgivare som älskar sitt jobb och som idag är bland de bättre rådgivarna när det kommer till kvalitet och att vara compliant. Licenshavaren har även på grund av sina exceptionella prestationer belönats med stipendium av företaget vilket licenshavaren är mycket stolt över och som visar att licenshavaren är en ambitiös rådgivare.

Licenshavaren har full förståelse för att Swedsec ser allvarligt på avvikelser från regelverket. Licenshavaren har en examen inom nationalekonomi och ett mycket starkt intresse sedan många år tillbaka för makroekonomi. Det handlar om ett enskilt misstag och licenshavaren har dragit lärdom av det. Licenshavaren har aldrig tappat sitt engagemang för yrket. Licenshavaren hoppas därför att Swedsec kan se till helheten i hens agerande och till hens vilja att arbeta professionellt och ansvarsfullt.

Överväganden

Genom företagets anmälan och licenshavarens medgivande är det utrett att licenshavaren har beviljat en kredit på felaktiga premisser, att det i ärendet finns uppgifter för vilka det saknas underlag och att licenshavaren angett felaktiga uppgifter i kundkännedomsdokumentationen. Detta utgör överträdelser av företagets regler vilka har stöd i bl.a. lag. Det måste också anses utrett att licenshavaren talat om de aktuella kunderna med sin familj på ett sätt som inneburit att kunder har kunnat identifieras. Detta innefattar en överträdelse av banksekretessen.

Den del av anmälan som avser att licenshavaren använt sin privata telefon vid samtal med kunder kan emellertid – med hänsyn till licenshavarens inte vederlagda uppgifter om att förfarandet godkänts av licenshavarens chefer – inte föranleda någon disciplinpåföljd.

Vad gäller överträdelsernas allvar kan det i ärendet inte anses vara visat att felaktigheterna lagts in för att vilseleda företaget eller att det finns något samband mellan felaktigheterna och inbetalningarna på licenshavarens konto. Felaktigheterna är likväl anmärkningsvärda och licenshavarens agerande i ärendet måste vid en samlad bedömning betraktas som så vårdslöst att det finns anledning att återkalla licenshavarens licens. Med hänsyn till att de anmälda överträdelserna avser endast ett ärende och mot bakgrund av att det inte har visats att felaktigheterna lagts in för att vilseleda företaget kan emellertid återkallelsen göras tillfällig.

På disciplinnämndens vägnar

Petter Asp

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Petter Asp, f.d. bankjuristen Lennart Bandh, f.d. börschefen Carl Johan Högbom, konsulten Kerstin Lindvall-Duffy och f.d. chefsjuristen Jan Persson.